

Szatan

1. Wśród różnych wypowiedzi o szatanie można usłyszeć między innymi takie, jakie znamy z niegdyś popularnej piosenki: „Oj dana dana - nie ma szatana”. Wielu bowiem ludzi uważa, że szatan nie istnieje, zaś naukę o jego działaniu można włożyć między bajki. Czy tak jest rzeczywiście?

2. Katechizm Kościoła Katolickiego przypomina, że **szatan czyli diabeł istnieje i „działa w świecie przez nienawiść do Boga i Jego Królestwa w Jezusie Chrystusie, a jego działanie powoduje wielkie szkody - natury duchowej, a pośrednio nawet natury fizycznej - dla każdego człowieka i dla społeczeństwa”** (KKK 395). Złego ducha nazywamy szatanem (od hebrajskiego słowa „satan” – przeciwnik) lub diabłem (z greckiego „diabolos” – oszczerca). Nazywany jest też „księciem tego świata” a także „bogiem tego świata”. Działanie szatana jest dopuszczone przez Opatrzność Bożą (por. KKK 395). Najskuteczniej może on działać wówczas, gdy udaje mu się skłonić człowieka do tego, by nie wierzył w jego istnienie.

3. **Szatan jest tylko stworzeniem, zatem jego moc jest ograniczona.** Kościół na Soborze Laterańskim IV stwierdził: **„Diabeł bowiem i inne złe duchy zostały stworzone przez Boga jako dobre z natury, ale same uczyniły się złymi”** (KKK 391). Niektóre z duchów stworzonych przez Boga radykalnie i nieodwracalnie odrzuciły Boga i Jego Królestwo, chcąc zagarnąć Jego władzę, przeciwstawiając się zbawieniu i pragnąc zburzyć porządek całego stworzonego wszechświata (por. KKK 392). Stan takiego oddzielenia od Boga nazywany jest potępieniem. Bóg obdarzył istoty stworzone wolnością i dlatego szanuje ich wybór. Upadłym aniołom nie odpuścił jednak ich grzechu nie dlatego, że nie jest miłosierny, lecz z tego powodu, że wciąż trwają oni w złu i są wiekiuisie spętani jego więzami. Katechizm poucza za św. Janem Damasceńskim, że „nie ma dla nich skruchy po upadku, jak nie ma skruchy dla ludzi po śmierci” (KKK 393). **Szatan zatem ostatecznie odrzucił prawdę o Bogu, którego poznał jako nieskończone Dobro, Miłość i samą Świątość. Żyje on w radykalnej negacji Boga i swoje kłamstwo usiłuje narzucić ludziom.**

Na skutek grzechu pierwszych rodziców szatan zdobył w pewnej mierze panowanie nad człowiekiem. Jego działalność w stosunku do ludzi objawia się przede wszystkim w kuszeniu do zła. Usiłuje on wpłynąć na człowieka, by odwrócić go od prawa Bożego (por. KKK 395). Działalność złego ducha może posunąć się do owładnięcia ciałem człowieka. Wtedy mówimy o „opętaniu” (por. Mk 5, 2-9). Pismo Święte potwierdza zgubny wpływ szatana, który usiłował odwrócić Jezusa od misji powierzonej Mu przez Ojca. „«Syn Boży objawił się po to, aby zniszczyć dzieła diabła» (1 J 3,8), z których najcięższe w konsekwencjach było kłamliwe uwiedzenie, które doprowadziło człowieka do nieposłuszeństwa Bogu” (KKK 394). Działalność szatana nie eliminuje wolnej woli człowieka (por. KKK 415) oraz jego odpowiedzialności, ani nie niweczy zbawczego działania Chrystusa.

Obroną przed szatanem jest modlitwa i post (por. Mk 9,29). Modlitwa „Ojcze nasz”, której nauczył nas Chrystus, kończy się prośbą: „nie wódź nas na pokuszenie ale nas zbaw ode złego”. Ojciec Święty Jan Paweł II stwierdza: „Chrześcijanin, zwracając się do Ojca w duchu Jezusa i wzywając Jego królestwa, woła z całą mocą swojej wiary: nie wódź nas na pokuszenie, wybaw nas od Zła, ode Złego. Spraw, Panie, byśmy nie zgrzeszyli niewiernością, do której namawia nas ten, który od samego początku był niewierny”.

4. **Zapamiętajmy: „Szatan, czyli diabeł, i inne demony są upadłymi aniołami, którzy w sposób wolny odrzucili służbę Bogu i Jego zamysłowi. Ich wybór przeciw Bogu jest ostateczny. Usiłują oni przyłączyć człowieka do swego buntu przeciw Bogu”** (KKK 414). **Obroną przed szatanem jest modlitwa i post. „Dopuszczenie przez Boga działania szatana jest tajemnicą, ale «wiemy, że Bóg z tymi, którzy Go miłują, współdziała we wszystkim dla ich dobra»** (Rz 8, 28)” (KKK 395).

Ks. Zbigniew Kaniecki